

**T.C.
TARIM ve KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI**

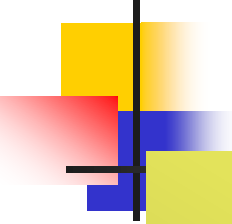

**Tarımdaki Gelişmeler
ve
Tarımsal Destekler**

28-29 Ocak 2011, DİYARBAKIR

Türkiye'de tarım sektörü

Temel Göstergeler	2002		%	2009		%
	Türkiye	Tarım		Türkiye	Tarım	
Nüfus (milyon)	69.6	23.7	34	72.5	17.7	24.4
İstihdam (milyon)	21.6	7.6	35.2	21.6	6.1	28.2
GSMH (milyar \$)	181.6	23.7	12	618.0	50.8	8.5
Kişi başı gelir (\$)	2.609	1.000	35	10.300	2.870	34.4
İhracat (Milyar \$)	36.0	4.052	11.2	102.130	11.2	11.3

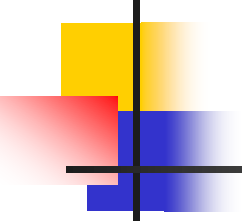
Temel Göstergeler

Tarım Alanı : 24,5 milyon ha

- **Tarla : 17.3 milyon ha**
- **Meyve Sebze bağ : 3.2 milyon ha**
- **Nadas : 4.0 milyon ha**

Çayır-Mera : 12.4 milyon ha

Sulanan Alan : 5.2 milyon ha

Tarımın Payı

GSMH	: % 7.8
İhracat geliri	: % 11.3
İstihdam	: % 23.7

Kaynak: TÜİK, 2009

- **Türkiye dünyada 17., Tarımda ise 8. Büyük Ekonomi**
- **Son 6 yılın 5'inde + büyüme**
- **İhracat 177 ülkeye 11.2 milyar \$**
- **100 milyon insanı besliyor**

TOPLAM TARIMSAL DESTEKLER

(2002 – 2011)

- 2002 yılında **1,8 Milyar TL**
- 2010 yılında **5,7 Milyar TL**
- 2011 yılında **6.1 Milyar TL**
- 9 yılda **3.1 Kat** **ARTMIŞTIR...**

Destekleme Konuları

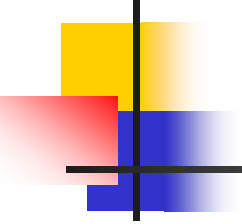
- 1. Alan bazlı:** Mazot, Gübre, Organik Tarım, İTU, Toprak Analizi, S. Tohumluk, A. Ürün, Telafi Edici Ödeme, ÇATAK
- 2. Fark ödemeleri:** YTB, Hububat, Baklagiller
- 3. Hayvancılık:** *BB, KB, Su ürünleri, Süt, Arı, İpek böceği, Yem bitkileri*
- 4. Kırsal Kalkınma:** *%50 hibe İşleme, paketlenme, depolama, alet – ekipman, sera, sulama vb.*
- 5. Tarım sigortası**
- 6. Diğer Destekler:** *AR-GE, Kooperatif*
- 7. Faiz İndirimli Kredi:** *ZBGM, TKKMB, % 50 - 100*

1. Alan Bazlı Destekler (Milyon TL)

Yıllar	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Mazot	311	324	407	-	479	473	470	554
Gübre	-	-	271	-	343	342	595	702
S.Toh. kul	-	-	16.4	25	40	27	47	33
S. Fidan ürt			1.2	77	79	17	28	30
S.Toh. ürt	-	-	-	-	-	10.9	16.9	21*
Patates siğ	-	-	3	14	23	17.3	7.2	11.2
Sigorta				2	32	48	61	70
Org. tarım	-	-	-	0.13	0.35	0.65	6.85	26
T. analizi	-	-	-	0.6	3	1.4	1.53	80
Fındık							637	746
Tütün							4.35	8.4
Çatak							4.94	8.4

Mazot ve gübre maliyetinin **% 15 – 18** karşılanmaktadır.

Sertifikalı tohum ve fidan maliyetinin **% 15 - 20** karşılanmaktadır.

BİTGİSEL ÜRETİME VERİLEN BİRİM DESTEKLER

Mazot desteği	2-5,5 TL/DA
Toprak analizi	2,5 TL/DA
Gübre	3-5,5 TL/DA
Tarım sigortası	% 50 hibe
Basınçlı sulama	% 50 hibe ve faizsiz kredi
Pirim desteği	4-42 Krş/Kg
İşleme Paketleme Depolama	% 50 hibe desteği verilmektedir

Destekleme oranları

Tarımsal Destekleme Araçları	2002 (%)	2010 (%)
Alan Bazlı	83,4	15,4
Mazot, gübre	-	22,4
Fark Ödemeleri	10.0	32,4
Hayvancılık	4,4	22,3
Kırsal Kalkınma	-	2,8
Telf. Edici Ödemeler	-	1,4
Ürün Sigortası	-	1,3
ÇATAK	-	0.2
Diğer Destekler	2.2	1,9
Toplam	100	100

Sertifikalı tohum kullanım destekleri

YILLAR	ifti Sayısı	Alan (da)	�denen (TL)
2005	67.826	5.405.072	16.494.229
2006	60.789	5.062.813	24.990.945
2007	97.453	8.144.148	40.131.606
2008	68.559	6.129.637	27.250.597
2009	96.115	9.481.557	46.594.081
2010	63.639	6.771.735	33.665.798
TOPLAM	454.381	40.994.962	189.127.256

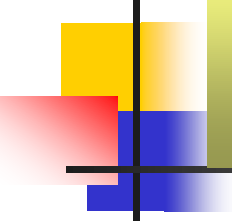
Tohumluk  retimi 145 bin tondan 385 bin ton'a yükseldi
Sertifikalı tohuma 3-20 TL/DA destek

Sertifikalı fidan/fide kullanım destekleri

YILLAR	ÇİFTÇİ SAYISI	ALANI (da)	DESTEK (TL)
2005	1.001	26.783	1.203.345
2006	12.588	318.834	77.510.834
2007	17.064	422.867	79.671.689
2008	6.111	160.790	16.969.808
2009	5.542	162.230	28.269.138
TOPLAM	42.306	1.091.504	203.624.814

S.Fidan üretimi 4,5 milyondan 51 milyona çıktı.

S.Fidana ürüne göre 50-300 TL/DA destek

Tohumluk üretim desteği

YILLAR	2008	2009
DESTEK MİKTARI (TL)	10.992	16.935

2. Havza bazlı fark ödemeleri (prim) Desteklenen ürünler

- 1993 Pamuk,
- 1998 Z.yağı, Ayçiçeği, Soya, Kanola,
- 2004 Mısır, Çay
- 2005 Buğday, Arpa, Çavdar, Çeltik, Yulaf,
- 2006 Aspir
- 2008 K. Fasulye, Nohut, Mercimek
- 2010 Tritikale olmak üzere

17 ÜRÜN destekleme kapsamına alındı

Yıllara göre toplam prim miktarı *(milyon TL)*

Konular	2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Yağlı tohumlar	186	310	652	930	1.256	867	871	930
Hububat baklagil	-	-	209	278	437	832	1.048	1.016 *
Çay	-	40.1	69	81.9	88,2	102	112.6	126
Toplam	186	350	930	1.290	1.782	1.646	2.032	2.072

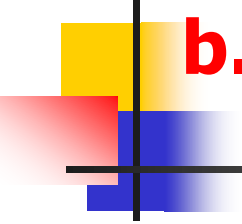
Değişim (2002 - 2010) 11.1 kat artış
* Devam ediyor

a. Yağlı tohumlu bitkiler prim miktarı (krş/kg)

ÜRÜNLER		2002	2010	Artış (%)
PAMUK	sertifikalı	9,3	42,0	494
Ayçiçeği		8,5	23,0	271
SOYA	sertifikalı	12,0	35,0	292
Kanola		9,0	27,5	306
Mısır		-	4,0	106
Aspir		-	30,0	48

YTB' in toplam destek içindeki oranı

2002 yılında %10 iken,
2010 yılında %19' a yükselmiştir

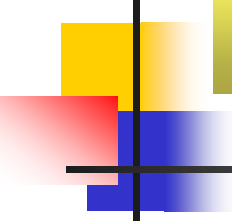

b. Yıllara göre hububat prim miktarı (ton/TL)

Ürünler	2005	2006	2007	2008	2009
Buğday	30	35	45	50	50
Arpa, yulaf, çavdar, tritikale	25	30	35	40	40
Çeltik	30	60	90	100	100

YTB Fark Ödemesi Destek Miktarı (Milyon TL)

ÜRÜNLER	Destek Miktarı		Maliyeti karşılama Oranı	
	2002	2010	2002	2010
Pamuk	140	521	19	50
Ayçiçeği	40	201	37	39
Soya	3	10.5	43	51
Kanola	-	15.2	39	57
Aspir	-	6.8	-	68
Mısır	-	164	14	16
Zeytinyağı	3.1	11.7	16	10
Çay	-	126	6	18
Buğday	-	835	27	24
Çeltik	-	53	5	15
Diğer Hububat	-	103	-	23
K.Fasulye	-	5.0	12	12
Mercimek	-	9.9	28	19
Nohut	-	9.4	21	18
TOPLAM	186	2.071		

3. Hayvancılık Destekleri (Bin TL)

Konular	2002	2009	2010
Hayvancılık	83	896	1.192

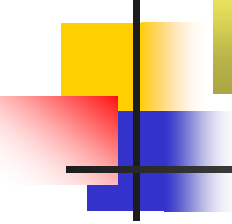
**Hayvancılık desteklerinin toplam destek
bütçesindeki oranı**

**2002 yılında % 4,6 iken,
2010 yılında % 22,3 e yükselmiştir.**

HAYVANSAL ÜRETİM DESTEKLERİ

Hayvan başı	10-300 TL
Yem bitkileri	30-125 TL/DA
Süt	4-10 Krş/Kg
Et	1,5 TL/Kg (TARET)
Arıcılık	6 TL/Kovan
Su ürünleri	10 Krş- 1TL/Kg
İpek böcekçiliği	10-25 TL/Kg
Tiftik üretim	10-15TL/Kg
Düşük faizli kredi	(/% 0)

3. Hayvancılık Destek Kaynakları

- 1- Kırsal Kalkınma Yatırımları % 50 hibe (Alet- ekipman)
- 2- Kooperatif Destekleri
- 3- Düşük Faizli Kredi (% 100)
- 4- Hayvancılık Destekleri *(Yem bitkileri, hayvan başı, süt, tiftik, su ürünleri, arı, ipek böceği vb.)*

3. Hayvancılık Destekleri

Müracaat Şartları

Büyükbaş

- En az 5 sağmal
- E-ıslaha kayıt (TURK-VET)
- Suni tohumlama ve aşılama

Büyükbaş 225-300 TL/baş

Küçükbaş

- _Damızlık Yetiştiriciler Birliği ve TURK-VET'e kayıt
- En az 25 baş

Küçükbaş 10 TL/baş

TOPLAM 17 kalemde destek verilmektedir.

***Tarım İl ve İlçe Müdürlüklerine müracaat**

GAP Hayvancılık Destekleri

Müracaat Şartları

- 50 – 300 baş hayvan
- Ahırlara % 30,
- Hayvana ve Makinaya % 40, hibe desteği
- Ödeme yatırım tamamlandıktan sonra yapılmakta
- Yatırımı ipotek göstermemek şartıyla kredi ve vergi teşvikleri alınabilir
- Proje hazırlanması *(Yatırım kapsamına alındıktan sonra)*

Müracaat Tarım İl Müdürlükleri

GAP Hayvancılık Destekleri

	2009 YILI	2010 YILI	2009-2010 TOPLAM	2011 YILI
BÜTÇE (TL)	14.893.000	36.649.000	51.542.000	29.250.000
BAŞVURU SAYISI	83	167	250	
TALEP EDİLEN HAYVAN SAYISI (BAŞ)	6.244	16.579	22.823	
YATIRIMA DEVAM EDENLER	51	118	169	
TALEP EDİLEN SÜT SAĞIM ÜNİTESİ	43	122	165	

HAKEDİŞ

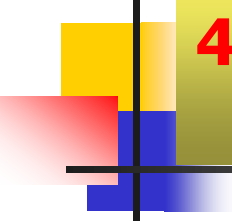
HAYVAN SAYISI	1.842	839	2.188	
SAĞIM SİSTEMİ SAYISI (ÜNİTE)	17	6	23	
ÖDENEN(TL)	3.756.287	2.744.496	6.500.783	
KALAN ÖDENEK	11.136.712	33,904,504	45,041,216	

* Proje 2012 sonuna kadar devam edecek, 2011 Yılı Haziran sonuna kadar Kalan Ödenek harcanmış olacaktır.

GAP DİYARBAKIR İLİ SÜT SIĞIRCILIĞI HİBE DESTEKLEMESİ

	2009	2010	TOPLAM
YATIRIMA ALINAN PROJE SAYISI	20	35	55
DEVAM EDEN PROJE SAYISI**	16	23	39
TALEP EDİLEN HAYVAN SAYISI	1.849	3.011	4.274
BÜTÇE (TL)	2.958.400	10.813.794	13.772.194

*** 79 Büyükbaş hayvan için 173.305.-TL ödeme yapılmıştır.**

4. KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI

Kırsal kalkınma hibe destekleri

- İşleme, paketlenme, depolama, alternatif enerjili sera, soğuk hava, basınçlı sulama,
- Makine - ekipman,

KKYDP PROJELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI (2006-2010)

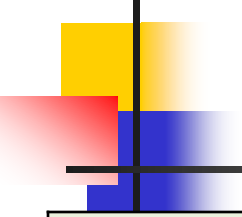
Proje Konusu	Biten Projeler			Devam Edenler		
	Sayı	Oran (%)	Hibe (TL)	Sayı	Hibe (TL)	Kalan Hibe (TL)
Bitkisel Ür. İşl. Pak.	1.152	38	222.113.863	81	12.991.422	1.561.313
Hayvan Ür. İşl. Pak.	639	21	114.770.620	54	8.419.130	670.931
Ürün Depolama	240	8	45.592.124	20	3.525.584	74.884
Alt. Enerjili Sera	199	7	35.899.552	9	920.349	1.065.501
Soğuk Hava Deposu	214	7	42.872.944	22	3.024.953	77.855
Su Ür. İşl. Pak.	26	1	4.563.370	2	471.952	0
Basınçlı Sulama	529	18	66.190.418	11	2.185.219	42.752
Hay .Gübr İş. Pak.	6	0	1.321.510	1	249.557	0
TOPLAM	3.005	100	533.324.400	200	31.788.165	3.493.236
Yeni Tesis	2.106	70	366.540.825	161		
Teknoloji Yenileme	666	22	120.483.622	24		
Tamamlama	233	8	46.299.953	15		

3005 proje tamamlandı yaklaşık 29 binden fazla kişiye istihdam sağlandı.

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARI MAKİNE EKİPMAN DESTEKLERİ

YILLAR	PROJE SAYISI	ÖDENEN HİBE MİKTARI (TL)
2007	2.992	42.055.075
2008	9.356	68.699.881
2009	28.921	128.587.168
2010	36.853	109.687.907
TOPLAM	78.122	349.066.031

Şirket için üst sınır ; 100.000-TL hibe 50.000-TL
Bireysel üst sınır; 50.000-TL hibe 25.000-TL
33 değişik makine ekipman desteklenmektedir.

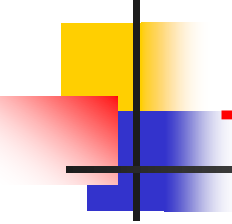
2006-2010 KIRSAL KALKINMA SULAMA DESTEKLERİ

Proje Sayısı	Üretici Sayısı	Alan(da)	Hibe Tutarı (TL)
5.315	59.324	543.989	135.592.000

Şirket için üst sınır ; 200.000-TL hibe 100.000-TL
Bireysel üst sınır; 100.000-TL hibe 50.000-TL

T.C.ZİRAAT BANKASI'NIN SULAMA İÇİN KULLANDIRDIĞI KREDİ

Üretici Sayısı	Alan (da)	Kredi (TL)
79.123	2.540.962	1.143.433.000

TOPLAM KKYDP VE KBKYP ÖDEMELERİ (Bin TL)

(31.12.2010)

PROJE	2006	2007	2008	2009	2010	TOPLAM
KBKYP*	6.223	17.390	26.901	6.752	-	57.268
KKYDP	1.294	79.978	109.308	302.835	363.492	856.909
TOPLAM	7.518	97.368	136.210	309.588	363.492	914.178

- KBKYP, Köy bazlı kırsal kalkınma yatırım programı
- KKYDP, Kırsal kalkınma yatırımları destekleme programı

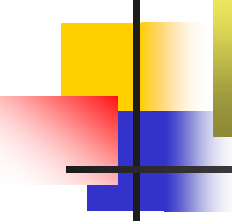
5. Tarım sigortası prim desteği

Devlet tarafından %50 prim desteği verilmektedir.

Sigorta kapsamına alınan riskler;

- **Bitkisel ürünler** için **dolu, yangın, heyelan, fırtına, hortum, deprem, sel ve su baskını** ile açık alanda yetiştirilen meyveler için ilave olarak **don** riskleri,
- **Seralar** için **dolu, yangın, heyelan, fırtına, hortum, deprem, taşıt çarpması, kar ve dolu ağırlığı ile sel ve su baskını** riskleri,
- **Kümes hayvanları** için ölüm riski,
- **Süt ve erkek besi sığırları** için ölüm riski,
- **Su ürünleri** için ölüm riski,

ilgili genel ve teknik şartlar, tarife ve talimatlar kapsamında; Tarım Sigortaları Havuzu tarafından teminat altına alınmıştır.

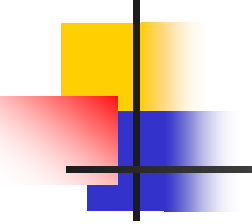

Tarım sigortası uygulamaları

01 Haziran 2006 – 31 Aralık 2010

Toplam poliçe sayısı:	1.165.137 Adet
Toplam Sigorta bedeli:	10.7 Milyar TL.
Toplam Prim:	472 Milyon TL
Devlet Prim Desteği:	237 Milyon TL

Hasar Tazminatı: 285 Milyon TL ödendi.

6. Diğer destekler

■ Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri

Hayvancılık, Soğuk hava, Sera, (Faiz % 3, Azami 7 yıl vadeli) ve Tarımsal tesisler (Azami 12 yıl vadeli)

1998-2002 yılları : 287 koop. 87 Milyon TL kredi

2003-2010 yılları :1800 koop. 1.4 Milyar TL kredi

■ Ar - Ge destekleri

■ Kuraklık Desteği

7. Faiz indirimli krediler (%)

1	Damızlık sığır (etçi-süt), damızlık düve, BB ve KB hayvan yetiştiriciliği, BB ve KB hayvan besiciliği, Tarımsal sulama	100
2	İTU, ORGANİK TARIM, kontrollü örtü altı, su ürünleri, kanatlı sektörü, Arıcılık Biyogüvenlik	50
5	DİĞER KREDİLER (İşletme ve yatırım)	25

7. Faiz indirimli krediler (%)

4	Tarımsal mekanizasyon (traktör ve biçerdöver hariç) Tohum, fide, fidan yurt içi üretimi/ kullanımı, Arıcılık, su ürünleri, ihracatı yapılan doğal çiçek soğanları üretimi ve Tıbbi aromatik bitki Yetiştiriciliği	50
2	AR – GE	40
5	DİĞER KREDİLER (İşletme ve yatırım)	25

7. Faiz indirimli krediler (%)

Konular		Kredi miktarı (TL)
Hayvansal üretim ve kontrollü örtü altı tarım		7.500.000
İyi tarım, organik tarım, tohum, fide, fidan üretimi/ kullanımı, su ürünleri yetiştiriciliği, BB ve KB besicilik, tavukçuluk, Arıcılık, sulama, Ar-Ge, mekanizasyon, doğal çiçek soğanı üretimi, tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği		1.500.000
Diğer işletme ve yatırım kredileri		500.000
Kredi vadesi	İşletme	24 ay
	Yatırım	7 yıl

TÜRKİYE TARIMI NEREDEN NEREYE GELDİ

	2002	2009	Değişim
Tarımsal Destek	1,87 Milyar TL	5,73 Milyar TL	3 Kat
Tarımsal Üretim Değeri	23,7 Milyar Dolar	50,8 Milyar Dolar	2.2 Kat
Tarımda Kişi Başına Milli Gelir	1000 Dolar	2870 Dolar	2.9 Kat
Tarım Ürünleri İhracatı	4 Milyar Dolar	11,2 Milyar Dolar	2.8 Kat
İhraç Edilen Tarımsal Ürün ve Ülke Sayısı	1480 Ürün 161 Ülke	1509 Ürün 177 Ülke	
Tarımsal Ekonomik Büyüklük İtibariyle Dünyadaki Yerimiz	11. Sırada	8. Sırada	3 Basamak
Tarımsal Kredi Faiz Oranı	% 59	% 0 – 9,75	
Tarımsal Kredi Kullanımı	529 Milyon TL	10,3 Milyar TL	19 Kat
Tarımsal Kredi Kullanan Çiftçi Sayısı	550 Bin Adet	1 Milyon 215 Bin Adet	2.2 Kat
Kredi Geri Dönüş Oranı	% 38	% 97,6	

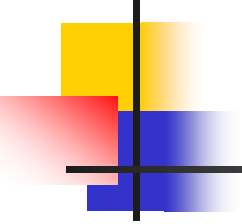
TÜRKİYE TARIMI NEREDEN NEREYE GELDİ

		2002	2009	Değişim
Beyaz Et		726 Bin Ton	1,324 milyon ton	1.8 Kat
Süt		8. 4 milyon ton	12, 5 Milyon ton	1.5 Kat
Yumurta		11 555 Milyar TL	13, 833 Milyar TL	
Desteklenen Tar. Kal. Koop. Sayısı		1999-2002 287 adet	2003-2010 1800 adet	6.3 Kat
Destek Miktarı		87 Milyon TL.	1, 551 milyar TL	18 Kat
Arazi Topplulaştırması	Biten	1961-2002 457 Bin Ha.	2003-2010 658 Bin Ha.	
	Devam Eden	2, 3 Milyon Ha.		
Sertifikalı Tohumluk Kullanımı		150 Bin Ton	377 Bin Ton	2.5 Kat
Yerli Hibrit Sebze Toh. Kullanımı		% 10	% 35	3.5 Kat
Su Ürünleri Üretimi (Kültür)		61 Bin Ton	159 Bin Ton	2.6 Kat

TÜRKİYE TARIMI NEREDEN NEREYE GELDİ

		2002	2009	Değişim
Organik tarım	Ekim alanı	90 bin ha	502 bin ha	5.6 kat
	Üretim	310 bin ton	984 bin ton	3.2 kat
Gıda denetçi sayısı		1.500	5270	3.3 kat
Denetim sayısı		39 bin adet	350 bin adet	9 kat
Mera ıslahı		6.8 bin ha	365 bin ha	54 kat
BB Hayvan varlığı		9,8 milyon	10,8 milyon	9,3 %
Süt üretimi		8,4 milyon ton	12,5 milyon ton	49,7 %
Ort. Süt verimi		1.705 lt	2.802 lt.	64,8 %
Ort. Et verimi		183 kg.	217 kg.	17,3 %
Hayvancılık Kredileri (Zir.bank)		47,4 milyon TL	4,5 milyar TL	85 kat

1 Ağustos – 14 Ekim 2010 tarihleri arasında 15.500 üreticiye 1.050 milyar TL faizsiz kredi kullanıldı.

Hedefler

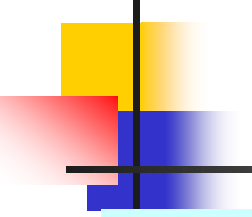
İşletme ölçeğinin büyütülmesi

Havza bazlı üretim modeline geçiş

Desteklerin bilinçli üretim ve teknoloji kullanımıni
özendirmesi

Hayvancılıkta desteklerin yapısal dönüşüme yönelik yapılması

Kırsal kalkınma desteklerinin artarak devam etmesi

Hedefler

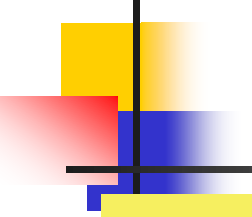
Gıda güvenirliliğinin sağlanması,

**Sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımının
daha da yaygınlaştırılması,**

İç ve dış pazar isteklerine yönelik üretim yapılması,

Enerji tarımı,

Tarım sigortalarının uygulama alanının genişletilmesi

Sonuç

- Büyük tarım alanı ve temiz toprakları
 - Genç nüfusu, girişimci ve yetişmiş insan gücü
 - Tarımsal potansiyeli
 - Yer altı ve yer üstü su kaynakları
 - Merkezi konumu, ekolojik özellikleri
 - Önemli bitkisel, hayvansal ve sanayi potansiyeli ile
- TÜRKİYE çevre ülkelere göre önemli avantajlara sahiptir.

TEŞEKKÜRLER

talat.senturk@tarim.gov.tr

Tür Adı	2005 - 2009 Yılları ürünlere göre toplam Tohum kullanım Destekleri				Destek Oranı (%)
	Ç. Sayısı	Alan (da)	Miktar (ton)	Destek (TL)	
Arpa	41.291	2.945.375	60.765	9.158.994	5,89
Aspir	77	56.482	95	204.304	0,13
Buğday	342.419	30.295.383	615.719	138.261.248	88,9
Çavdar	16	266	6,8	778	0
Çeltik	5.487	406.518	8.480	3.047.408	1,96
Mercimek	48	3.704	50	21.310	0,01
Nohut	320	17.710	235	104.222	0,06
K.Fasulye	6	97	240	581	0
Patates	3.627	175.412	44.563	3.440.880	2,21
Tritikale	1.293	45.553	919	142.612	0,09
Yulaf	14	1.159	25,4	3.565	0
Susam	1	6	0,09	24	0
Yerfıstığı	5	629	5	5.035	0
Kolza (kanola)	3.682	265.421	400	1.026.047	0,66
Yonca	75	3.053	9	26.324	0,01
Korunga	0	0	0	0	0
Fiğ	129	6.458	70	18.216	0,01
TOPLAM	398.493	34.223.227	731.583	155.461.548	

3. HAYVANCILIK DESTEKLERİ

3. HAYVANCILIK DESTEKLERİ			2009 Birime Destek Miktarı (TL)	2010 Birime Destek Miktarı (TL)	Toplam Destek (TL)
1	Yem Bitkileri (Dekar)	Yonca (sulu)	115	125	68.887.500
		Yonca (kuru)	70	70	3.507.000
		Korunga	75	80	20.040.000
		Tek Yıllıklar	30	30	135.270.000
		Silajlık Tek Yıllıklar	45	45	2.254.000
		Silajlık Mısır (sulu)	45	50	62.625.000
		Silajlık Mısır (kuru)	30	30	9.018.000
		Yapay Çayır-Mera	75	75	150.300
2	Arıcılık (kovan)		6	6	15.991.920
	Bambus arısı (koloni)		50	50	2.304.600

3. HAYVANCILIK DESTEKLERİ

			2009 Birime Destek Miktarı (TL)	2010 Birime Destek Miktarı (TL)	Toplam Destek (TL)
3	Su Ürünleri (Kg)	Alabalık	0,65	0,65	35.821.500
		Çipura-Levrek	0,85	0,85	46.843.500
		Yeni Türler	1,00	1,00	901.800
		Midye	0,10	0,10	8.016
		Yavru (adet)	0,05	0,05	22.044.000
4	Süt Primi (Kg)	B.baş	0,04	0,04	200.400.000
		K.baş	0,10	0,10	30.060.000
5	Hayvan Başı Ödeme	Sığır	225	225	297.143.100
		Manda	250	250	10.020.000
		Sığır (Soykütüğü ek)	50	50	32.264.400
		Hastalıklardan Ari	300	300	7.515.000
		Koyun-Keçi	10	10	90.180.000

3. HAYVANCILIK DESTEKLERİ

			2009 Birime Destek (TL)	2010 Birime Destek (TL)	Toplam Destek (TL)
6	Tiftik Üretimi Desteği (Kg)	Oğlak Tiftiği	12	15	288.576
		Ana Mal (İnce, iyi)	11	14	1.223.817
		Tali	8	10	88.176
7	İpekböceği Desteği (Kg)	Tohum (Kutu/adet)	22	25	156.563
		1.Sınıf Koza	12	15	1.953.900
		Diğer	8	10	50.100
		Damızlık Koza	15	18	45.090
8	Et Desteği (Kg)		1,5	1,5	12.024.000
9	Aşı Desteği (baş)	B.baş Brucellosis	1,5	1,5	1.503.000
		K.baş Brucellosis	0,5	0,5	2.004.000
		B.baş Şap	0,75	0,75	1.127.250
		K.baş Şap	0,5	0,5	2.254.500

3. HAYVANCILIK DESTEKLERİ			2009 Birime Destek (TL)	2010 Birime Destek (TL)	Toplam Destek (TL)
10	Gıda Güvenirliliği Desteği (Akredite Veterinerlik)		2.200	2.200	7.935.840
11	Hayvan Hastalıkları Tazminatı Desteği (baş)		2.000	2.000	20.040.000
12	Buzağı Desteği (baş)	Brusella S-19 Aşısı	20	20	10.020.000
		Suni Tohumlama	60	60	64.929.600
13	Kuzu,Oğlak Desteği (Rev-1 Aşısı)		4	4	16.032.000
14	Hayvan Gen Kaynaklarını Koruma (baş)	B.baş Koruma	400	400	362.323
		K.baş Koruma	70	70	156.412
		Arı (kovan)	10	10	80.160
		Elit Sürü	45	45	419.247
		Taban Sürü	40	40	2.711.973
15	Süt Regülasyonu				30.060.000
HAYVANCILIK GENEL TOPLAM					1.252.560.685

Sertifikalı tohumluk Üretim desteği (TL/kg)

	Buğday		0,10
	Arpa, tritikale, yulaf, çavdar, patates		0,08
	Çeltik		0,25
	Nohut, kuru fasulye, mercimek, aspir, korunga, fiğ		0,50
	Soya		0,35
	Kanola		1,20
	Susam		0,60
	Yonca		1,50
	Yer fıstığı		0,80
4	Çiftlik Muhasebe veri Ağı (İşletme başına)		300
5	Tarımsal Yayım ve Danışmanlık (İşletme başına)		500
6	Ar-Ge Destekleri		Proje
7	Kırsal Kalkınma		Proje
8	Tarım Sigortası Destekleri	Bitkisel Ürün Sigortası	Poliçenin %50'si
		Süt Sığırtı Sigortası	
		Sera Sigortası	
		Kümes Hayvanları ı	
		Hasar Fazlası Desteği	
		Diğer Tarım Sigortası	
		Su Ürünleri	

1	Sertifikalı tohum ve fidan kullanım desteği (TL/da)		
	Buğday, yonca	5	
	Arpa, tritikale, yulaf, çavdar	3,5	
	Çeltik, yer fıstığı	8	
	Nohut, kuru fasulye, mercimek	6	
	Susam, kolza (kanola), aspir	4	
	Patates	20	
2	Korunga, fiğ	3	
	Sertifikalı fidan/fide ve std fidan kullanım desteği (da)	Std	Sertifikalı
	Bodur ve Yarı Bodur Meyve Fidan Türleri ile Bahçe Tesisi	150	300
	Narenciye Bahçelerinde Aşılama ile Çeşit Değişirme	0	250
	Yağlık Zeytin Çeşitler İle Bahçe Tesisi	0	100
	Bağ ve Diğer Meyve Fidanları İle Bahçe Tesisi	100	200
	Sertifikalı Çilek Fidesi Desteği	0	200
	Virüsten Ari Fidanlara İlave	50	100

DESTEKLER (2002 – 2009)

TOPLAM TARIMSAL DESTEK

- 2002 yılında 1,8 Milyar TL
- 2010 yılında 5,7 Milyar TL
- 2011 yılında 6.1 Milyar TL
- 8 yılda **3 Kat** ARTMIŞTIR...

YAĞLI TOHURLAR

- 2002 yılı 186 milyon TL
- 2010 yılı 1.058 milyar TL
- 8 yılda **6 kat** ARTMIŞTIR...

HAYVANCILIK DESTEKLERİ

- 2002 yılında 83 milyon TL
- 2009 yılında 896 milyon TL
- 2010 yılında 1.2 milyar TL
- 7 yılda **14 Kat** ARTMIŞTIR...

YTB desteklerinin
toplam destek
bütçesindeki oranı

2002 yılında **%10**

2010 yılında **%19' a**
Yükselmiştir

Hayvancılık desteklerinin
toplam destek bütçesindeki
oranı

2002 yılında **% 4,6**

2010 yılında **% 22,3 e**
yükselmiştir.

1. Alan bazlı destekler (TL/da)

1	Alternatif Ürün	Tütün	120
2	Toprak Analizi		2,5
3	Organik Tarım		25
4	İyi Tarım	Meyve-sebze	20
		Örtüaltı	80
5	Mazot	Süs bitkileri, Özel Çayır, Mera ve Orman emvali	2
		Hububat, Yem bit., Baklagil, Yumru bit., Sebze, Meyve	3,25
		Yağlı Tohumlu bitkiler ve Endüstri Bitkileri alanları	5,5
6	Kimyevi Gübre	Süs bitkileri, Özel Çayır, Mera ve Orman emvali	3
		Hububat, Yem bit.,Baklagiller, Yumru bitkiler, Sebze, Meyve	4,25
		Yağlı Tohumlu bitkiler ve Endüstri Bitkileri	5,5
	ÇATAK	1. kategori	60
		2. katgori	135
7	Fındık	Alan Bazlı	150
		Alternatif Ürün	150

Türkiye'de Tarımsal ürünlerin üretim miktarı (bin ton)

ÜRÜNLER	1970	1990	2002	2006	2007	2008	2009	1970'e Göre artış %
Buğday	10.000	20.000	19.500	20.000	17.234	17.782	20.600	206
Arpa	3.250	7.300	8.300	4.500	7.306	5.923	7.300	225
Mısır	1.040	2.100	2.100	4.200	3.535	4.274	4.250	409
K. Fasulye	138	210	250	195	154	155	181	131
Mercimek	92	846	565	622	535	106	275	299
Nohut	109	860	650	551	505	518	563	516
Ayçiçeği	375	860	850	1.118	854	992	1.057	282
Pamuk	400	654	988	976	867	1.820	1.725	431

Türkiye'de tarımsal ürünlerin üretim miktarı (bin ton)

ÜRÜNLER	1970	1990	2002	2006	2007	2008	2009	1970'e göre artış %
Ş. pancarı	4.253	13.985	16.523	14.452	12.415	15.488	17.275	406
Patates	1.915	4.300	5.200	4.397	4.228	4.197	4.398	230
Domates	1.800	6.000	9.450	9.854	9.945	10.985	10.745	1219
Kavun	1.320	1.650	1.820	1.765	1.661	1.750	1.679	127
Karpuz	2.170	3.300	4.575	3.805	3.796	4.002	3.810	176
Soğan	680	1.550	2.050	1.765	1.860	2.007	1.850	272
Elma	780	1.900	2.200	2.002	2.458	2.504	2.782	357
Şeftali	84	350	455	552	540	552	547	651
Üzüm	3.853	3.500	3.500	4.000	3.612	3.918	4.265	111
Kayısı	80	300	315	483	557	716	661	826
İncir	195	300	250	290	210	205	244	125

Türkiye'de Tarımsal Ürünlerin Üretim Miktarı (Bin ton)

ÜRÜNLER	1970	1990	2002	2006	2007	2008	2009	1970'e göre artış %
A.Fıstığı	14	14	35	110	74	120	82	584
Ceviz	103	115	120	129	173	171	177	172
Fındık	255	375	600	661	530	801	500	196
Limon	126	357	525	710	652	672	784	622
Mandarin	68	345	590	791	744	756	846	1245
Portakal	445	735	1.250	1.535	1.427	1.427	1.690	380
Süt	4.302	9.617	8.409	11.900	12.330	12.243	12.542	292
Kırmızı Et	219	506	420	438	576	482	413	188
Bal	14	51	74.5	83	73	81	82	586
Su Ürünleri	183	383	628	658	637	646	653	357
Yumurta(bin adet)	1.914	7.698		11.733	12.724	13.191	13.833	723

Böylece 1970 - 2009 arasında

■ Su Ürünleri	% 357	Et	% 188
■ Süt	% 292	Yumurta	% 723
■ Buğday	% 206	Mısır	% 409
■ Pamuk	% 431	Ş.pancarı	% 406
■ Ayçiçeği	% 282	Mandarin	% 1245
■ Portakal	% 380	Üzüm	% 111
■ Fındık	% 196	İncir	% 125
■ Domates	% 1219		

artış sağlanmıştır.

Türkiye

- **Merkezi konumu**
- Avrupa, orta asya, orta doğu, afrika ve rusya'ya yakınlığı
- **Etkin kurumsal yapılanması**
- **Üretim ve pazarlama altyapısı ile**
önemli tarımsal potansiyele sahiptir

DÜNYADA TÜRK TARIMI

TÜRKİYE

DÜNYA TARIMSAL ÜRETİMİNDE;

- **En Büyük**

Fındık, Kayısı, İncir, Kuru üzüm, Kiraz

- **2.Büyük**

Nohut, Biber, Hıyar, Karpuz

- **3-5. Büyük**

Mercimek, Zeytin, Mandarin, Çay Vişne, Domates, Antep Fıstığı, Bal

- **6-10. Büyük**

Pamuk, Buğday, Arpa, Elma, Koyun eti, Badem, Ayçiçeği, Tütün

DÜNYA TARIMSAL İHRACATINDA;

- **En Büyük**

Fındık, Kuru Kayısı ve Üzüm, İncir, Nohut

- **2.Büyük**

Kiraz, Limon

- **3-5. Büyük**

Mercimek, Tütün, Zeytinyağı, Mandarin, Kestane

- **6-10. Büyük**

Biber, Zeytin, Antep Fıstığı, Portakal, Domates, Şeftali, Hıyar, Taze üzüm

KONYA

Toplam tarımsal destekler (TL)

	2002	2009	2010*
Türkiye	1.868 milyar	4.531 milyar	4.980 milyar
Konya	146.150.127	241.603.661	256.473.966
Oran (%)	7,82	5,33	5,15

* 30 Eylül 2010 tarihi itibarıyla ödenen

2003 – 2010 döneminde Konya’da çiftçilerimize **2 milyar 105 milyon TL** tarımsal destek sağlandı

Mazot Desteği (TL)

	2003 - 2010	2010*
Türkiye Geneli	2 .969 milyar	506 milyon
Konya	245.948.810	42.277.973
Oran (%)	8,28	8,35

Gübre desteği (TL)

	2003 - 2010	2010*
Türkiye Geneli	2.164 milyar	613 milyon
Konya	180.926.342	50.782.855
Oran (%)	8,36	8,28

* 30 Eylül 2010 tarihi itibariyle ödenen

Fark ödemeleri (TL)

	2003 - 2009	2010*
Türkiye Geneli	9.933 milyar	1.665 milyar
Konya	342.362.995	94.594.851
Oran (%)	3,45	5,68

* 30 Eylül 2010 tarihi itibariyle ödenen

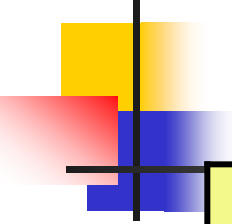
2003 - 2010 yılları arasında **Konya'da**
çiftçilerimize **342 milyon TL** prim desteği ödendi

Hayvancılık Destekleri (TL)

	2003 - 2010	2010*
Türkiye Geneli	5 milyar 374 milyon	1.038 milyar
Konya	248.061.568	48.580.357
Oran (%)	4,61	4,68

*** 30 Eylül 2010 tarihi itibariyle ödenen**

2003 – 2010 döneminde Konya 'da çiftçilerimize 248 milyon TL destek ödendi.

Sertifikalı Tohum - Fidan Kullanım Desteği (TL)

	2005 - 2010	2010
Türkiye Geneli	365 milyon	61 milyon
Konya	31.940.086	4.252.149
Oran (%)	8,75	6,97

Sertifikalı Tohum Üretim Desteği (TL)

	2009	2010
Türkiye Geneli	10 milyon	14 milyon
Konya	2.735.216	3.967.868
Oran (%)	27,32	28,34